

J E L E N K O R.

70. szám.

Pest, szerda augusztus 31.

1836.

Foglalat: Magyarország (kinevezések; Temes és Zólyom egyben a magyar nyelv; m. t. társ.; muzeum; somogyi löverseny 's a' t) Anglia (O'Connell a' dublini gyűlésben; alsóházi ülés.) Franciaország (Bugeaud visszatérte; éjjeli rablások Parisban; Napoleon napja; posta hibája; nápolyi király 's a' t) Spanyolország (az 1812ki constitutio kiküldetése; hadi hir.) Amerika. Belgium. Poroszország. Törökország. Elegyhírek. Gabonaár Pénzkelet. Dunavizálla.

M A G Y A R O R S Z Á G.

Julius 30ki legfőbb határozat szerint ó cs. kir. fősége az egri káptalannál megürlt egyik kanonokságra Roskoványi Ágoston érseki kancellárt nevezte ki.

Rákoson Pestnél a szokott őszi táborozás és katonai gyakorlatok augusztus 20ikán kezdődtek meg. — Pestről számosan rándulnak ki szokás szerint bámulni.

Tek. Temes vármegye RR. a' hazai nyelv közönségesítését megyéjökben többi közt czélszerű móddal segéllék elő, midőn június 28kán tartott közgyűlésökben a' Temesvárhoz közel fekvő Kissoda helységi jegyzőjének azon kérelmére, hogy miután ó az oláh kisebb iskolák számára fél részben oláh betűkkel, más részben pedig magyar betűkkel és magyarazattal írott elemi oktatási könyvét már Budán valósággal ki is nyomatta, most pedig szűkölködő állapotja miatt azt nem bírni kiváltani, 's e' miatt a' megye pártfogásához folyamodni kénytelenítették; megértvén azon körülményt is, hogy megyei főszolgabíró 's volt országgyűlési követ Kővér János, ezen könyv kiadását sajátjából már előre 500 vtvó frttal támogatta: azt határozzák, hogy a' 800ra menő példányokat, darabjától egy ezüst frtot ajánlván, mind magokhoz váltassák 's a' megyebeli iskolák számára ingyen osztassák ki.

A' Magyar Tudós Társaság' játékszíni választmányának munkálattól 2dik értesítés. (Az első l. a' Jelenkor f. e. 39dik számában). Folyó évi május 1étől, aug. 29ikéig 10 ülést tartott a' választmány 's azokban az eleibe terjesztett 14 színmű közül szokott mód és feltételek mellett megszerzett nyolczat, mint színi hatásokról ismételtenek; előleges adatásra utasított négyet, egy visszautasított, egy visszahúzatott. A' megszerzett 8 színmű czímsora imígy következik: 1. A' ligeti kastély; drámai enyelgés egy felvonásban németből szabadon Csató Pál, 2. Garrick Bristolban; vigj. 4 felv. Deihardstein után szabadon Csató Pál, 3. Ill. Henrik és udvara, drama 3 felv. Irta Dumas; németből fordította Szigligeti Eduárd. 4. Saracen; dráma 5 felv. Irta Dumas; németből fordította Szigligeti Eduárd. 5. Marion de Lorme; szomoruját. 5 felv. Irta Hugo Victor; németből fordította Szigligeti Eduárd. 6. Mariano; színjáték 5 felv. Irta Treitschke, fordította Jakab István. 7. Felolvasó nő; színjáték 2 felv. Irta Bayard; németből fordította Jakab István. 8. Tudor Mária; dráma 3 napban. Irta Hugo Victor, németből fordította Nagy Ignác. Ezen színművek egy egy kéziratpéldányban a' M. T. Társaság levéltárába letéttvén, értesítettnek ezennel mindazon színésztársaságok, mellyek azokat, úgy a' Jelenkor említett számában már felhozottakat, saját költségeiken lemásoltatni kívánják, hogy ez iránti rendelkezéseiket illető igazgatóságai által a' társaság titoknoki hivatalához utasíthadják. — A' mi e' választmány munkálattól illetőleg a' már közre bocsátottakon kívül még közlendő leszen, az a' közelgő 7dik nagy gyűlés' végével fog a' közönség elibe terjesztetni. Pesten, a' kisgyűlésből, aug. 29d. 1836.

D. Schedel Ferencz titoknok.

Magyar tudós társaság. Az akadémia költségén megjelennek: 1) A' felsőbb analysis elemei. Irta Győry Sándor, földmérő, a' m. t. társaság rendes tagja. Első füzet. Budán nagy 4edrében. Kötve 1 fr. 30 kr. 2) Tudománytár. Közre bocsátja a' m. tud. társaság. Szerkeszteti Csató Pál, m. t. t. lev. tag. IXd. kötet, egy rézmetszettel. Egész folyam, azaz négy kötet köz. pap. 4 fr., posta pap. 6 fr.; postán 1 fr. 36 krral több.

Továbbá sept. 5kén megjelennek: 1.) Fenyítő törvényszék ki magyar törvény. Eredeti diák munkája után fejtegeté Szlemenics Pál, törv. dr. és prof., a' m. t. társaság r. tagja. Budán, n. sad. Ára kötve 1 fr. 12 kr. p. 2) Külföldi Játékszín, kiadja a' m. t. társaság. XIII. kötet. Sofonisba. Szomorujáték Astii gróf Allieritől. Olaszbul ford. Császár Ferencz, m. t. t. l. tag. Budán, n. 12. posta papirosan kötve 26 kr. peng.

Sajtó alatt: 1.) Zsebszótár, magyar-német rész. 2.) Régi magyar nyelvemlékek. I. kötet. 3.) Chelius; Sebészesség, fordította Bugát Pál. I. köt. 4.) Első oktatásra szolgáló kézi könyv. Első rangú jutalomunka, Edvi Illés Páltól. 5.) Romai classicusok magyar fordításokban. I. köt. Sallustius munkái, ford. Kazinczy Ferencz, 6.) Tudománytár, Xd. kötet. Pesten, aug. 30d. 1836.

D. Schedel Ferencz, titoknok

A' Magyar Tudós Társaság, aug. 18d., 22d., 25d., 27d., és 29d. tartott kisgyűléseiben többnyire a' közelítő nagygyűlés elibe tartozó, küldöttségi tárgyakkal foglalatzkodott. A' folyó tárgyak közt kiskunsági kerületi rendes orvos dr. Balogh József tudósítása fordult elő új találmányu ekéjéről. A' törvénnytudományi műszótár részére Sztrokay Antal r. t. adá be gyűjteményét. Nyomatás végett egy gazdasági munka 's két színmű küldetett ki, melly vizsgálatra bocsátott; egy matematikai 's egy gazdaság tudományi kézirat visszavettett. Az egyszerűített betűk tárgyában Peregriny Elektől 's egy névtelenül terjesztettek elő Észrevételek. A' könyvtár számára e' következő szerzők kedveskedtek munkáikkal: 1.) Kállay Ferencz, a' magyar nemzetiségéről (Pest, 1836. 8.) 2.) Kronperger Antal, Istenes énekek a' cs. kir. magyar ezredek számára (Májland, 1834, 8.) 3.) Kerekes Ferencz, Értekezés és kitérések (Debreczen, 1836, 8.) 4.) Fényes Elek, Magyarország 's a' hozzá kapcsolott tartományok mostani állapotja statist. és geograph. tekintetben. I. köt. (Pest, 1836, n. 8.) Ezeken kívül Terelmes Mihály és Perlaki Dávid

több régi magyar 's némely újabb munkákkal. A' pénzgyűjteményt Kronperger Antal 171, 's Perlaky Drvid 56 darabbal gyarapították.

Pest augusztus 25dikén: Baracsán Fejér vármegyében lakozó özv. Kazayné, született Kutas asszonyság, a' magyar nemzeti Muzeumot egy drága és becses ajándékkal gazdagította, két darab, ritka díszel. ízléssel és mesterséggel készült ezüst, meg-aranyozott alsó résszel 's fedéllel ellátott ivó poharat küldvén annak számára. A' poharak kókusz-dióból készültek, 's az egyikön következő felírás olvasható:

Isten az embernek bús szívét erősíti borral; (solt. 101. 15 v.)

Istent hát dícsérd, bort valahányszor iszol.

A' másikon következő latin felírás van:

Auxia mens molli curas deterge Lyseo,
Inque pios linguae vincula solve jocos.

E' két poharat a' dologhoz értők 100 pengő forintra becsülték.

Besztercze-Bánya aug. 11kén. Tavaly a' beszterczebányai egyházi megye keblében csupán próba gyanánt egy magyar olvasó-egyesületnek hintetvén el magva, ez az óta nemcsak minden nehézség nélkül megfoganték, de napról napra erősödni is kezd. — Az egyesület esztendőnként 200 — 250 forintnyi summát fordít könyvekre, főleg magyar nyelvűekre 's nehogy az e' könyvekből idővel támadandó egyesületi könyvtár eldaraboltassék, eleve az határozatott, hogy az egyesület megszűnése esetén az egész könyvtár egy nyilvános intézetnek hagyassék ingyen tulajdonul. — Az ismértek terjesztésiben rokon tetteken igen megérdemli az említést, hogy Cherven Tamás besztercze-bányai kanonok ur a' közelebb lefolyt iskolai év fogytán szép somma pénzt a' végre rendelt, hogy azon, könyvek szerzetvén, ezek a' tanulóknak, kik magokat a' beszterczebányai gymnasiumban megkülönböztették, jutalomképen adassanak.

SOMOGYI LÖVERSENY. A' Somogyi lötenyészítő-társaság által e' lapokban már előre hirtelt ló-árverés, csikók jutalmazása és löverseny f. auguszt. 16 's köv. napjain rendszeren ment végbe, ugyan is: Első nap a' számosan összesereglett nemcsak kebelbeli de szomszéd megyékből vendégek is, reggeli 9 órakor Hetesre érkezvén az árverés elkezdődött. Volt erre 200 lónál több bejelentve. Különös figyelemre méltók voltak angol és arab telí- és félvérű és tiszta magyar véru hágomének és kanczák; volt sok paripa, kocsis-lovak, csödörök és csikók, mellyek igen számos és bejelentés nélkül eladásra vezetett lovakkal szaporítottak. Azonban szomorun kelle tapasztalni, hogy vételre nem igen sok kedv mutatkozott és az árverés nem olly jó sikerrel ment, mint mult évben, ugy hogy az eladók lovaiktul igen jutányos áron voltak kénytelenek megválni. Mind e' mellett szabad kézből és árverés utján 100 lónál többet vettek meg. Ohajtani lehet, hogy a' ló-kedvelők ezen minden évben folytatandó intézetet szémasabban látogatnák meg, mert a' vevők ez alkalommal mindenféle haszonvételre, 14 markostul 17 markosig való alkalommal mindenféle áron választva szerezhettek magoknak. — Ha azonban az árverés kevesbé felett meg a' várakozásnak, annál nagyobb örömmel szemlélték a' Társaság fáradozásának sikerét a' kiállított 1 és 2 esztendőcsikókban, mellyeket az adózó-nép részről jutalmazásra mutatott be. Ezek közt a' kiállított 74 darab esztendőcsikóból a' legjelesb 5, mind nagyságra mind alkotásra 's különösen gondos ápolásukra nézve köz elé-gülést nyervén, 30, 25, 20, 15 és 10 pengő frttal jutalmaztatott meg. Ugy szinte az összesen 67 darab 2 esztendőcsikóból a' legjelesb és 15 markot felülhaladó vagy igen közelítő 5 darab: 40, 35, 30, 20 és 10 pengő fr. jutalmat nyert. Három esztendőcsikó kevés számban voltak kiállítva, de jutalomra érdemeseknek leginkább azért nem találtattak, mert a' jobbak 's erősek már hámban jártak; és minthogy a' jutalomnak fő czélja az, hogy időnek előtte a' csikók ne használtassanak, hanem kifejlődésre elegendő idejök engedtetvén belőlük tartósabb és erősebb lovak neveltesse-nek; azért olly csikó jutalmat nem nyerhet, melly már befogva vagy hátozva volt. Az illy kora befogásnak káros léte. a' jelenlevők előtt meg-magyarázttván arra serkentettek, hogy ezzel fölhagyván, jövő évre meg be nem fogott csikókkal lépjenek föl 's törekedjenek az ezekre kiszabott sum-más jutalmat elnyerni. — Valamint a' csikók jutalmazása, ugy a' verseny-díjak sem hibázták el czéljokat; nem kellett az idén biztatni adózóinkat a' versenyre; minden díjra 40 — 60 lovag állott ki, úgy hogy csapatokra osztva külön próbát futván, választattak ki az elsőbkek 's aztán ezek bocsátattak a' díjérti versenyre. Szintügy ménestartó gazdáink is, ámbár nem számosan, még is többen mint tavaly 's hasonlíthatlanul jobb készű-lettel léptek pályára. A' verseny illy reuddel ment végbe:

Auguszt. 17ikén délután 2 órakor:

1) 50 aranyos díj minden Somogyi gyvei birtokosnak Somogy-ban nemzett nem telivér 's nem idomított lovaira. 1 1/2 ang. mérf. ism.

Czindery László urnak 4e. sárga paripája Robin, keszthelyi ménesből. 1. 3. 2.

Festetics Miklós grófnak 3. e. fv. pej k. Susanna, ap. Murphy an. Miss. tulajdon nevelése. — 2. 1. 1. (és így nyertes.)

Inkey János urnak 6. e. pej paripája Siglavi, ap. Siglavi, an. magyar faj, 3. 2. — Első ízben 6', másodikban 4' 2", harmadikban 4' 45" perc alatt.

2) Első versenye az adózóknak. Első lóé 70, 2iké 80 fr. pengőben. Inquáltak sokau:

Dien József jutai jobbágyok Szikra nevű 12 e. pej paripája, első nyertes.

Máté Mihály kaposmérői jobbágyok Rózsa nevű 8 e. pej par. 2ik nyertes. — 5'.

3) Első Festetics-díj 60 arany; tétel 10 ar. fele bánat. A' magyar hazában nemzett minden nem idomított lóra. 1½ ang. mf. Zichy Edmund grófnak 4. e. s. pej m. Cardinal-Puf. ap. Privateer, an. Queen. Puteány báró nevelése 16 (nyertes).

Festetics Miklós grófnak 3 e. fv. pej k. Rebecca, ap. Murphy, an. Mary. tul. nev. — 3ik.

Czindery László urnak 3e. fv. s. pej k. Babiecka, ap. Murphy, an. Csinos tul. nev. — 2ik. — 4' 21".

4) Külön-verseny. 20 ar. tétel. Fusz vagy fizess. 1 ang. mf. Czindery László urnak 3e. fv. sz. k. Griseldis, ap. Splinterbar, an. Csóka, tul. nev. 16 (nyertes).

Festetics Miklós grófnak 3e. fv. pej k. Miss, ap. Murphy, an. Miss, tul. n. — 2ik. — 2' 21".

Auguszt. 18ikán délutáni 2 óraker.

1) 85 aranyos-díj, minden Somogy vmegyei birtokosnak Somogyban nemzett nem telivér 's nem idomított lova. 1½ ang. mf. Zichy Edmund grófnak 4e. fv. s. pej m. Cardinal-Puf. 16 (nyertes).

Jankovich X. Ferenc urnak 4e. sz. m. Rusztán tul. n. 3ik. Czindery László urnak 3e. fv. sz. k. Griseldis 2ik. — 3' 40".

2) Adózók 2ik versenye; első lóé 60 fr. — 2iké 25 fr. pengőben. Indultak sokan:

Szabó József eddei jobbágyok se. f. kanczaja Bogár. 16 nyertes. Berta Mihály aszalói jobbágyok 6e. pej k. Rózsa 2ik nyertes.

3) Czindery-díj. 10 ar. Futhat érte minden szegényebb sorsu haszonbérlo, mesterember és cseléd, kivéven lovászmestereket és lovászokat. 1½ ang. mf. Indultak többen:

Pálfy János szomajomi molnárnak pej k. Grabel nyertes 1' 25"

4) Külön-verseny. 20 arany tétel, fele bánat. 2 ang. mf. Czindery László urnak 3e. fv. s. pej k. Babiecka. 1. (nyertes)

Festetics Miklós grófnak 3e. fv. pej k. Rebecca 2. — 5' 20"

5) 4 d. arany ajánlás Csapody Pál ur által a' még nem nyertes adózók számára. Első lóé 2 d. ar. — 2iké 's 3iké egyegy darab ar.

Szakács Gergely jákói adózónak 6e. barna par. Duna. 16 nyertes. Kovács György József csoknyai adózónak 10e. pej par. Betyár. 2ik ny.

Horváth Mózes eddei adózónak pej k. Rózsa. 3ik ny. — 3' 45."

6) Tréfa-futás apróbb (pony) paripákon, sorsot huzva. Ur lovasok. 1½ ang. mf. 116 pengő fr. díjra, mely a' ló tulajdonosa és a' lovas közt fölosztandó. Indultak: Appel József, Barcza György, Bathyány László gr. Festetics Géjza gr. Nádasdy Tamás gr. Niezky György gr. Somsich Lőrincz, Stadion Domián gr. Wallis gr.

Somsich Lőrincz tulajdon ménesbeli sárga k. lován könnyen győzött és mint tulajdon lovanak sors szerinti lovasa nyerte el az egész díjat. — 4' 18."

7) 40 pengő fr. ajánlás. Somsich Lőrincz ur által olly adózók számára, kik még nem nyertek. Első lóé 20, 2iké 12, 3iké 8 forint pengő.

Istók Samu csoknyai adózónak 8e. pej par. Tatár 16 nyertes.

Szita Ferenc osztópányi adózónak 5e. s. k. Sárga, 2ik ny.

Bognár János hetesi adózónak 8e. pej k. Szemes, 3ik ny. 5'.

Auguszt. 19ikén délutáni 2 óraker:

1) Adózók 3ik versenye. Első lóé 50, 2iké 20 fr. pengő. Indultak többen:

Szita Ferenc osztópányi adózónak 5e. s. k. Sárga. 16 ny. 5'.

Kurucz Pál várdai adózónak 5e. b. par. Tünder. 2ik ny.

2) Festetics-díj: egy esztendő telivér k. csikó, neve Chartago-Starch. Akármí nemű 's vérű de magyar honban született lovakra. Tétel 10 ar. fele bánat. Futhat érte nemcsak Somogy vmegyei de vidéki bárki más is. 1½ ang. mf.

Nádasdy Tamás gr. 5e. telivér s. pej k. Caroline, ap. Splinterbar an. Tamar, tul. n. 16 (nyertes).

Festetics Miklós gr. 3e. fv. v. pej k. Susanna tul. n. 2ik — 4' 10."

3) Czindery-Festetics-díj. 30 ar. Futhat érte minden magyar honi lakosnak nem telivér 's nem idomított lova, mellynek apja anyja magyarországi. 2 ang. mf.

Czindery László urnak 4e. s. par. Robin, keszthelyi ménesből. 16 (nyertes).

Festetics Miklós gr. 3e. s. p. k. Utólsó, Gaal János ur méneséből, 2ik.

Jankovich X. Fer. ur 5e. szürke m. Omár, t. n. 3ik. 6' 20."

4) Adózók 4ik versenye. Első lóé 40, 2iké 20 fr. pengő. 2 ang. mf. Indultak többen:

Berta Mihály aszalói adózónak 6e. pej k. Rózsa 16 ny.

Nagy József m. egresi adózónak 8e. k. Sárga. 2ik ny. — 6' 25."

5) Somogyi Asszonyosságok díja, ez által állott egy 20 aranyos billikombul, benne levő 90 d. arannyal. 1½ ang. mf. Ur lovasok, bár nem tulajdonosi a' lónak. Futhat érte minden Somogy vármegyében született nem idomított ló:

Czindery László urnak 3e. fv. pej k. Babiecka, lovagolta gr. Festetics Géjza.

Zichy Edmund gr. 4e. fv. s. pej m. Cardinal-Puf, lovagolta gr. Nádasdy Tamás. 4' 10" — Derék futás. Babiecka épen a' nyerő poatnál egy kevéssé elébb ugrott és így nyertes lón; — Czindery László ur mint nyertes az egész díjt Festetics Géjza grófnak mint nyerő lovasnak köszönete mellett átadá, ki is azt elfogadván, tüstént 50 d. aranyat ajánlott a' jövő évi versenyre, és azt a' pénztárnok kezeibe le is olvasta.

6) Lovász-mesterek, lovások és idomárok versenye. Szabad ajánlásokból első nyertesre 40, 2ikra 20 pengő fr. Indultak hatan ½ ang. mf.

Manning Károly, Festetics Mik. grófnak idomárja 16 nyertes; lovagolta Schmidegg grófnak Czindery László ménesbeli Fakó paripáját.

Loreck János, Czindery László urnak lovászmestere 2ik nyertes; lovagolta Festetics Mik. grófnak pej paripáját. — 3' 40."

Az idő szeles ugyan, de épen azért kellemes és nem igen meleg levén, 5—6000 néző is volt a' gyepen, kik között a' felső karzaton Somogy és a' szomszéd megyék Szépei ragyogtak, alább két sorpadon a' többi néző, a' bekorlátozott helyen pedig a' részvényesek 's jegyváltó ven-

dégek. Az egész közönség jó kedvvel párosította élénk részvétét, és általános meglepedést mutatott ezen intézet iránt, mellynek további rendelkezései a' tisztelt közönséggel időszert tudatni fognak.

A N G L I A.

Az irlandi nemzeti egyesület gyűlésében Dublinban O'Connell augusztus 6dikán, mindjárt megérkezte után, beszédet tartott, mellyben kimondotta, mikép kevés reménye van, hogy a' javító rendszabályok elfogadtassanak. — „Kérdezni fogtok, úgy mond a' többek közt, mit várhatunk unio-felbontás nélkül? Kötelességem becsületesen 's nyíltan felelni: Meg kell vallanom, semmi eszközt sem látok arra, hogy egyesült parlamentben nyerjünk igazságot. Félek, hasztalan lesz azt várni, 's noha vonakodom, de kénytelen vagyok megvallani, hogy ez nézetem. Meg vagyok győződve, hogy Angliában Irland igazságának baráti csekély számuak, 's a' megyék többnyire ellenünk vannak.“ Azonban később még is reményét fejezte ki arról, hogy a' mostani 's eddigi pályán megmaradás végre is győzelmeket fog szerezni. „Mi, úgymond, úgy szerkeszthetjük Irlandot, hogy ministerváltozás lehetlen fog lenni. Mi ezt, ha Isten segít, eszközölni fogjuk, mielőtt még Angliába visszatérnénk.“ — Tervét következőleg közölte: — „Mindig az volt szabályom, hogy a' politikai igazság nagy adósságából minden lefizetést, mellyben részesülhetek, elfogadjak.“ A' nemzeti egyesület, czéljai előresére legfőbb segedelmet vár a' katolikus papságtól. Az irlandi ügyvédek segélyét is nagyra becsüli, mert azok már a' kath egyesületnek is nagy hasznára voltak 's a' t. Beszédét szokott versével fejezte be Byronnak: „Örökös v. származékos rabszolgák! nem tudjátok, hogy a' ki szabad ohajt lenni, magának kell intézni a' csapást!“ — Mig az irlandi nemzeti nagy egyesület mind inkább terjed, a' feloldott orange-egyesület is „conservativ Association“ név alatt ujra föl kezd éledni. —

Az Examiner megjegyzi az elsajátító czikkelyről: Az irlandiaknak egy lakomájok van, mellyet „potatoes and pointnek (burgonya 's odamutatásnak)“ neveztek. Náluk szerencsés időben tudniillik felfüggesztetik egy hering egy tal burgonya fölött, 's mindenik vendégnek szabad burgonyáját a' heringhez dörzsölni, mielőtt szájához vinné; szükség idején azonban a' hering nem függ a' kolonpér fölött 's ekkor a' burgonyával, csak azon helyre mutatnak, hol hering nincsen. A' „point“ illy esetekben, valamint minden bökversben (epigramm) hatástalan. Az elsajátító czikkely az irlandi egyházi törvényjavaslat kifejezése szerint olly népre látszik számítva, melly „Potatoes and Pointhez“ szokott. Az elv a' hering, melly fűszerezi a' lakomát, 's ha az elvet, mint a' heringet nem látni is, legalább az a' vigasztalás, hogy a' burgonyával helyére mutathatni, hol lennie kellene. —

Az alsóházban kérdék Palmerston lordot: vajjon a' britt sereg az 1812ki alkotmány ellen vagy mellett fog é fellépni, vagy magát semleges tartani, ha az 1812iki alkotmány hívei 's a' mostani kormány összekocczannának. Palmerston eleinte kitérő válaszokat adott, míg végre több rendű sürgetésre azt felelte, hogy a' britt seregek az 1812ki alkotmány hívei ellen harcolni nem fognak, hanem magokat semleges tartandják, mert így szerződés erejénél fogva cselekszenek, e' szerződés pedig egyedül azon polgári háborura vonatkozik, melly a' szerződés megkötésekor a' félszigetet dulta, 's az alkotmánnyal épen semmi dolga. —

A' zsidóság-felzabádító törvényjavaslat az alsóház aug. 12ki ülésében 42 szóval 3 ellen áment a' biztosságon. Szint e' napon a' felsóházban figyelmessé tette Richmond hg a' házat azon fiatal emberek sorsára, kik a' fő v. egyéb városokban apró vétéségekért a' valóságos megrögzött 's konok gonosztevők közé záratnak, 's természetesen idővel hasonló gonosztevőké válnak. — Kérdé azután a' kormányt, mit szándékozik e' szerencsétlenek sorsa javítására tenni? A' lordkanczellár azt felelé, hogy a' belitoknok épen most foglalkozik e' fontos tárggyal, 's nem sokára elő is terjesztendi az iránt törvényjavaslatát. Hozzá adá továbbá, hogy azon 2—3 ezer fiatal ember közt, ki különféle vétéségekért a' londoni börtönökben ülnek 7—800 gyermek van 12 eszt. fiatalabb, (halljuk!) kiknek számára börtöniskolákat szándék emelni. — Az alsóházban aug. 12én szó tétetvén arról, hogy a' hollandi kormány korlátozásokkal terhelje az angol kereskedést Java szigeten, mellyt Anglia Hollandiától haboru igején elfoglalt, de neki később ismét nagylelkűen visszaadott; Palmerston lord igenlé e' megszorításokat, 's megvallá, hogy a' hollandi kormány a' visszaadaskor az angol kereskedést illetőleg némi kedvezések iránt kötött ünnepélyes szerződést valóban megszegte (zajos tetszés), azonban az angol kormány alkudozásban áll a' tárgy iránt a' hollandival 's reményli, hogy Holland az igazság és egyenesség szavának engedel, ellenkező esetben ő azt azonnal megjelentendi a' háznak, hogy annak utasítása szerint cselekhessék. —

FRANCZIAORSZÁG.

Bugeaud gen. aug. 4én Oranból Algierba ért, hol néhány napig mulatand. Oran tartomány egészen nyugott, 's az arabok élelmi szereket ismét hordanak. Több ellenséges törzsök főnöke alkudozásba bocsátkozott meghódolás végett a' francia hatóságokkal. Bugeaud azt kívánja tőlök: jöjné bizonyos számu nevezetes család Oranba kezesül, 's köteleznék magokat arra, hogy a' francia hadhoz bizonyos számu lovast állítanak. Abdelkader serege maradványostul Mascara közelében tartózkodik. A' francia őrségnek Oranban sok betege van. Hét százra teszik. — A' tafnai tábor 1200 főből áll. Minthogy közel kőbányát fűdöztek fel, most azzal foglal-

kozna, hogy laktanyákat építsenek. — Azon zászlók, melyeket Abdelkader utolsó ütközetében elvesztett, már Parisba értek, valamennyi selyem, és részint fehér, részint zöld, részint karmazsin-vörös színű's úgy látszik, hogy kétségbeesett harc díjai, mert nagy részint szakadozottak 's vérfoltosak. — A' Marocoba küldött francia követ lassan halad, mert őt mint „a' czászár vendégét“ mindenütt zajos ünnepélyvel fogadják.

Paris utcáján az éjjeli megtámadások, rablások 's gyilkolások folyvást tartanak. Utóbbi éjen ismét egy orvos: 's egy kocsiist támadt meg illy czimboraság 's kifosztá. A' Revue de Paris következőleg ír róla: „Tíz nap óta Paris a' középkor aggódásának van kitéve; mint a' „esudaudvar“ idejében, éjjel kóborlók foglalják el az utcákat, 's gyilkolásokat és tolvajlásokat űznek. Csudálkozhatni e' tolvajok szelidségén, emberszereteten 's ostobaságán. Csak 11 órákor 's éjféltkor, midőn az utcákon úgy is elég nép jár még, látni őrcsapatokat; s mit is érnek ezen egyenruhás emberekből álló őrcsapatok, melyeket 200 lépésnyire észrevehetni v. hallhatni csillogó fegyvereikkel 's rengő lépéseikkel? A' nemzeti őrségnek, melyet szükség nélkül órházakba szorongatnak össze, józan belátással intézett szolgálóját inkább szeretnék, melly-nél fogva ennek saját negyedében v. városszakában az utcákat kellene őrzeni. Epen mintha az éjjeli iparvitéztek vállalkozásának még inkább kedvezni akarnának, minden kávéházat 's boltot birság alatt már 1 órákor becsuktnak, úgy hogy Franciaország fővárosa közepén éhen szomjan el lehetne veszni. 's a' tolvajok személyek és erszények ellen bátran tarthatnak vadászatot, anélkül, hogy egyetlen nyitott, vagy megvilágított ház által háborítottának; kivéve egyedül a' játékházakat. Éjfélt után nem szabad többé enni, sem inni; de szabad az embernek pénzét a' zöld asztal mellett elveszteni. —

A' Journal de Rouen, mint említettük, bepanaszlá a' postaigazgatást, hogy magányos levelezését Parisból Alibaud beszéde alkalmával visszatartotta. A' kir. ügyvéd a' panaszt elutasítá, minthogy 24 órányi visszatartás nem elég ok illy panaszra. A' mondott lap ezzel meg nem elégtelt, hanem új panaszt nyújtott be a' kir. ügyészhez, és pedig támogatott a' roueni ügyvéd kar valamennyi tagjának aláírt vélemény-nyilatkozatával. Míg ezen ügy függőben van, az alatt a' főügyész részéről az eskütszék elé idézte a' „Journal de Rouen“t, arról vádolván őt, hogy a' király személye sérthetlenségét támadta meg. —

A' francia postaigazgatás ellen új pör támadt. — Bizonyos Aubenas postakocsira ült, hogy Montélimarba menjen; ütközben eltört a' kerekfőtőlancz, 's a' vezető vonakodott azt megcsináltatni, minthogy az egy órányi késedelmet fogna okozni; nem sokára egy meredek hajlason elragadták a' lovak a' kocsit. Aubenas ugyan ugrással menekedett meg, de a' kocsi félre rántatván, lábát összezúzta, kárpótlási panaszra kelvén, a' törvényszék felelősnek ítélte a' postaigazgatást, tisztviselője vigyázatlanságából eredett minden szerencsétlenségért, 's Aubenas urnak 30ezer frank kárpótlást ítelt, mellynek $\frac{1}{2}$ részit a' postaigazgatás $\frac{1}{3}$ részit pedig azon postamester tartozik megadni, ki a' lovakat adta.

A' párisi rendőrség elfogatásokat kezd tenni, mellyek az utcákon elkövetett rablások 's gyilkolásokkal összefüggni látszanak. Az Allg. Ztg. egyik levelezője azonban megjegyzi: „Éjféltkor gyakran két hosszú utcán is végig mehetni anélkül, hogy őrcsapatra találjon az ember. Parisban számtalan elszökött, vagy egykori gályarab tartózkodik, 's töménytelen azok száma kikre saját községökben sem ügyelni, sem rólok gondoskodni nem akarnak. A' fenytő törvényhozás 's börtön-ügy sokféle változtatást kíván. De a' rendőrségnek a' politikával, az igazgatásnak a' telegraphokkal, a' kormányynak a' házasodással van most dolga.“ —

Aug 15ke mint Napoleon napja, különféle tanujelekkel ünnepeztetett meg. Estve 6 óráig, midőn kemény zivatar támadt, a' Vendome oszlopot nagy sokaságu embertömeg környezgette. — Estve mozsarakat durrogattak az utcákon. — A' Vendome-oszlop talapja födve volt virágfüzerekkel 's borostyán koszorúkkal A' diadalívet ismét ki akarok világítani mint a' juliusi ünnepeken, de ekkor is meggátlá az özönlő zápor. — Stuttgardi lapok 's az Allg. Ztg. Parisból 17ről estve azon hírt adják, hogy a' csarnok e' napon nagy izgásban volt némi hírek miatt, mellyek szerint az egész ministerium széteszandó vala. Erre a' spanyol beavatkozási kérdés adott alkalmat. Őt minister 's ezek közt Thiers is, a' beavatkozás mellett nyilatkozott, Montalivet pedig a' király személyes nézetei képviselője, két más miniszterrel ellene. Ez utóbbi ámbár kisebb szám véleménye fogadtatott el, mire a' különböző őt minister lemondott. A' kilépő miniszterek utódiul eddig Broglie, Guizot és Duchatel urakat említik. —

Toulonból aug. 8ról telegraphi sürgöny után jelentik, hogy a' tengeri ispán parancsot vett, készen tartani a' réven fekvő valamennyi hadihajót, hogy mingyárt az első jeladásra tengersikra szállhassanak. —

Aug. 16án meglátogató a' király, a' királyné, nápolyi király, Salernoi hg. Adelheid hgasszony, Aumale és Montpensier hgek kíséretében a' becsületrend tagjai leányinak számára alapított leánynevelő intézetet Sz. Denisben. — Ott megszemlélték az ebédlőt, iskola-termet, hol egy lezéken jelen is voltak, a' szentegyházat, XII Lajos III Henrik 's I Ferencz sírjait, a' kar goth kápolnajit, sekrestyét. 's a' t. Végre lebállagott a' király a' sirboltba is, melly a' francia királyok temetkezésére van szánva. La-

jos-Fülöp azon első francia király, ki e' boltokat meglátogató. Elődeit mindig bizonyos iszony tartóztatá attól 's XIV Lajos mint tudva van, csak azért hagyta el St. Germaint, 's megváltoztatta nyári lakát, hogy a' Sz. Denisi torony legyen mindig szemel előtt.

Mint tudjuk a' schweizi lapok közölték Thiersnek Montebello herceghez bocsátott levelét, mellyben amaz blocus hermetique-quel (teljes zárvonallal) fenyegetőzött. A' hihetőleg német fordítás után francziára visszafordítva a' Journal des Débatsban is megjelent. Erre a' Moniteur így szólott: „Föl vagyunk hatalmazva, egyenesen nyilatkoztatni hogy ezen oklevél ál, 's az irománynak mind értelme, mind kifejezései tetemesen elferdítvék.“ — A' National gúnyolja ezen tagadást 's úgy vélekezik, hogy a' legutóbbi történetek Schweizban eléggé tanusítják a' levél hitelességét, mellyet most el akarnának tagadni, mert az alak nevetséges, 's mert ezen ostromzárra annyi tréfás észrevételt csinálhatni, hogy a' miniszternek mint akadémiai tagnak dicsősége nagy veszélyben forog miatta. —

Mondják a' nápolyi király Talleyrand hget Valençayban meg akarja látogatni, hova őt Nemours hg. fogná kisérni.

A' Journal du Commerce szerint Evans tábornok aug. 13án Bayonneba érkezett, 's két napi mulatás után Santanderbe ment. Azt hiszik Evans tábornok azért érkezett oda, hogy Harispe tábornokkal bajos helyzetéről tanácskozzék, 's ha lehet tőle segítséget nyerjen. —

Bugeaud tábornok Algierből, mellyet aug. 11én hagyott el, Marseillebe érkezett, hol most a' vesztéglés időt kell kiállnia.

Azon hírek, mellyek szerint Thiers lelépendő volna, 's helyébe Soult marsall jöendő, a' párisi lapokban még folyvást előkerülnek. Azt is beszélték, hogy Talleyrand hg meghívott Parisba. A' nápolyi király, midőn meghallotta, hogy néneje (a' spanyol királyné) az 1812 alkotmányt elfogadta, szókat nem lelt esudálkozására kifejezésére. Egy hírlap azt is állítja, hogy siettetni fogja elutasítását vissza Nápolyba; 's más lapok ellenben, mint hitelest bizonyítják, hogy a' chantillyi löversenyig Párisban szándékozik mulatni, melly sept. 9én fog fényes készüléttel tartatni. —

A' Moniteur és a' Journal de Paris aug. 19ről azt akarják a' közönséggel elhitetni, mikép a' francia kabinetnek soha sem volt szándéka az 1812iki alkotmány ellen beavatkozni, 's a' szabadalmú spanyol párt ellen harcolni. A' mostani felindulást 's ingerlettséget pedig félelemnek tulajdonítják d. Carlos lehetséges győzdelme előtt. 'S ha d. Carlos már megveretett volna, az elmék nem hevültek volna fel annyira. A' Courier Francais, melly sujtva érte magát e' cikkely által, azt mondja többek közt, miután a' Moniteur és Journal de Paris cikkelyét közölte, 's tartalma velejét ismételte: „Elsőben is szeretnők, úgymond, megkérdeni, miért nem akart kormányunk, ha csakugyan e' véleményben volt, hathatós segédkezet nyújtani d. Carlos legyőzetésére, miután Anglia ezt javasolta? Azután azt is szeretnők kérdeni: honnan van az, hogy az első rendszabály, — mellyhez a' miniszterek ma nyúlnak, midőn a' carlosiaknak több kilátásuk van sikerre, — abban áll, hogy azon sereg-elküldést, mellynek d. Carlos legyőzetését segíteni kelle-ne, felfüggesztik? Nem a' legbiztosabb 's legjobb eszköz e' ez, hogy az elmék a' legmagasb lépcsőig magasztaltassanak föl?“ —

SPANYOLORSZÁG.

A' Times madridi levelezője szerint az oltani nyugtalanságokat nagyobb részint maga a' kormány indította, hogy alkalom adassék ez által neki Madridot ostromállapotba helyezni előbb, mintsem jól rendezett felkelő sereg által valóságos zendülés támasztathatnék. Ezen állításához azon hírt is mellékli, hogy azon éjjel, midőn az 1812ki alkotmány Cadixban történt kikiáltásának híre a' fővárosba jutott, a' belügyi minister Rivas hg tüstint San Idefonsóba sietett, hol ekkor a' királyné két leányával 's az angol és francia követekkel tartózkodott. 'S midőn a' megvitt hír következtében vett parancsokkal aug. 3ki éjjel Madridba vissza kelle térnie, a' megismérettéstül tartván, saját ruháiból kivetkezve, mint postakocsis bakon ülve hajtott a' fővárosba, noha ostortartása miatt a' többi kocsis előtt nem nagy becsületet vallott. — Mi az elosztott nemzeti őrség lefegyverzetését illeti, erre nézve annyit mond a' madridi levél, hogy mivel a' tisztek Quesada a'beli parancsának engedelmességet vonakodtak, ennek végrehajtását az ayuntamiento bízta Quesada, kötelességül tevén egyszersmind a' nemzeti őrségre, hogy fegyvereit őnmaga szolgáltatassa kézhez. Némelylek engedelmességet is e' parancsoknak; de miatta a' néptől méltatlanságot kelle szenvedniök. Maga az ayuntamiento sem nagy készséget mutatott a' rá bízottak teljesítésében, 's midőn Quaesada fia által az ayuntamiento-hoz küldött iratában emlékeztetve intené ezt a' kötelességre: bontatlanul utasítá vissza e' küldeményt a' parancsnokhoz. 'S alkalmasint ez okozhatá, hogy Quesada azon időhatárt, melly közben a' nemzeti őrség fegyvereit önként lerakni köteles vala, 24 órával meghosszabbítá. Ennek azonban nyilatkozványa azt adja okul, hogy az előbb kitűzött időhatár vasárnapra esik. — A' kormány, mint ezt a' Memorial bordelais f. h. Srul írja, egy kir. rendelet vizsgálatával foglaltos, mellyet a' legközelebbi cortesgyűlés elibe terjesztend. Közölve volt ez az idegen követekkel, 's több törvénytudó és publicista után meghányatott a' statustanácsban is. Hizeleg magának a' kormány, hogy általa ki fogja elégitni mind azok kívánatit, kik különféle tartományokban az 1812ki alkotmány kikiáltását jó szándékból támogaták. Mint mondják a' 16ára tűzött előkészületi gyűlésen megjelenendő követekkel is bizodalmasan közöltetni fog e' terv. A' belügyi ministert nagyon kecségteti a' remény, hogy e' lépés ismét engedelmességre bírandja a'

tartományokat. Ezek gondolkodás-módjára azonban következtetést vonhatni azon nyilatkozványból, melyet a' constitutionalis andalusiaiakhoz intézve, az utolsó lázadás óta keletkezett „El Notilioso de Pueblo“ című cadixi hírlap illyképen közöl: „Spanyolok! Ne legyetek elveszve rátok nézve a' mult idők iszonyu tanításai! 3dszor esküvénk még azon „bölcös törvénykönyv“-re, mely jogainkat és szabadságinkat biztosítja. Egy hálátlan fejdelem, ellensége azon földnek, mely neki a' napfényt 's koronát adá, 100 ezer jancsárt kívánt egy más zsarnoktul, hogy tőlünk alkotmányunkat elragadhassa és Spanyolországban pusztulást 's rabszolgaságot terjeszteszen. Fájdalmas szakadozásink könnyíték neki a' győzdelmet. De átok arra, ki a' hazának ismét keserű napokat készitend. Nekünk vigyázó szemmel kell tartani szabadságunk ellenségét, hogy cselszövényeiknek elejét vehessük; egyszersmind ovakodnunk kell, hogy új árulás áldozati ne legyünk.“ — A' bayonnei Memorial szerint Malagából 2000 gyalog és 120 lovas indult ki, hogy a' tartománynak némelly városaiban, hol eddigelé az 1812ki alkotmány még ki nem kiáltatott, ezt hasonlólag eszköztesse. Cadixban már egészen rendezve van a' junta. Sz. Antal terén ujjal fölállították nagy ünnepély közt a' szabadság követ, 's a' tér ismét alkotmányternek nevezetlik. Azon este, mellyen ez történt, az egész város kivilágított, a' színházokban pedig a' „Megszabadított Roma“ 's „A' torjók elfogatása 's halála“ című darabok adtak. Santanderben még nem sikerült az illy nemű vállalat, de igenis Corunnában, hol vérengzések is történtek. Bilbao és Pampeluna még csak forrong. San-Sebastianban nyilvános jeleit adá már az itt örködő gyalogság a' constitutio iránti rokonérzetének. Ez ugyanazon ezred, melly Cardero alatt Madridban fölzendült, az egész őrséggel kikötött 's végre alku mellett dobszóval 's lobogó zászlókkal vonult ki Madridbul, d. Carlos ellen hadakozni. — Az angol lapok madridi levelezőji szerint f. h. 6rul, a' fővárosban lázadást indított nemzetőrségi vezérek 's egyéb altisztek a' constitutionalis tartományokba költöztek; ugyanazok szerint a' királyné folyvást vonakodik Madridba visszatérni, 's Isturiz még mindegyre igen beteg.

Az aug. 18ki Moniteur szerint, 17kén két telegraphi sürgönyt kapott a' francia kormány: 1) S. Hdefonso, aug. 13kán reggeli 10 órakor. Egy katonai zendülés kinszeríté a' királynét, ma éjjelutáni két órakor az 1812ki constitutio elfogadására. Itt e' pillanatban mindenütt teljes csend uralkodik, 's a' katonák visszatértek laktanyáikba. 2) „Madrid, aug. 13kán délutáni 6 órakor. A' St. Hdefonsoban történtek híre terjedezni kezd a' városban. — A' nyilvános csend még eddig háborítatlan. A' ministeri tanács együtt van.“ Közli ezen híreket a' Journ. des Débats is, 's még ezt függeszti hozzá: Ugy látszik, hogy a' ministeri (t. i. francia) tanácsban három vagy négy nap óta a' spanyol ügyről véleményi szakadások voltak; de azoknak az idézett két telegraphi sürgöny hirtelen véget vete. Azt mondják, hogy tüstint parancs indult Bayonneba, az idegen sereg erősítésére szánt katonaságnak Spanyolországba nyomulását eltöltő „A' Temps, ama' sürgönyök következtésében, okoskodólag illy kérdéseket tesz: „Fog e' a' királyné elhatározása közvetlen 's teljes változást szülni a' ministeriumban? El fogja e' oszlatni jelenleg a' cortest (mint p. o. 1830ban a' francia kamrát), még mielőtt összejöne 's ez helytadand e' a' visszaállított constitutio rendeletei szerint választandó gyűlésnek? Megtörténhetik e' rögtön ezen alkotmányok átnézése 's megvizsgálása, ámbár a' megszünt lételének különböző időszakai összevise sem tesznek annyi időt, mennyi szükséges ezen törvényszerű vizsgálat megtételére? Hihető e' a' jelen esetben, hogy a' cadixi kormányság anélkül hogy uralkodott volna, mint XVIII Lajos, 18 évig országglott? Vagy tüstint létesítetik a' constitutio, ugy mint az eredetileg alkotva volt, azonban olly kikötéssel, hogy az általa szabott módosításokhoz alkalmaztassék, de csupán akkor, miután a' nyolcz próbaévet kiállotta, tehát csak három vagy négy esztendő mulva? Hogyan lehetni végre ezen pontok fölött egyértelművé, midőn több tartomány csak időközleg csatlakozék a' constitutiohoz, mint ezt az arragoniai kormányzó is kinyilatkoztatá, holott pedig, ugylátszik, hogy a' királyné tisztán és egyszerűen fogadta volna el azt. De ezen kérdéseket, ugymond az érintett hírlap, nem azért gördüti, mintha megfajtásokat valóban időszerűnek látná, hanem csak azért, mintha néhány vonattal jó korán kimutassa: milly számtalan nehézséggel van összekapcsolva azon egyetlen cselekvény, t. i. a' királyné által történt alkotmányelfogadás. Franciaországra nézve pedig azt mondja, hogy ennek Spanyolország iránti helyzetét igen egyszerűsítette, 's ügyekszik bebizonyítani, hogy beavatkozásról most már nem is gondolkodhatni.

A' spanyol hírnökök elmaradása miatt nincsenek közelebbi tudósítások Madridbul. A' Courrier Français állítása szerint azonban a' francia kormány vizen által kapott tudósítást Barcelonából az általános fölkelésről Cataloniában; Madridra nézve pedig telegraphi közlemény által értesített, hogy miután ott az 1812ki alkotmány minden ellenállás vagy egyéb nehézség nélkül kikiáltatott, tanácsosnak vélte Quesada, az Isturiz által kinevezett többi tisztviselővel együtt, a' fővárosbul kiállani, nehogy történetből fölköttessenek. A' constitutio értelmében alakítandó ministerium összeillesztése Arguelles urra van bízva. Az igazgató királyné mondják egy új nyilatkozványt bocsátott a' spanyol nemzethez, tartalma azonban még ninc közölve. Kering ezenkívül Madridban egy körlevél, melly hír szerint a' lázadók középponti biztosságának

még jul. 12kén Mendizabalnál tartott egyik ülésében készült. A' benne foglalt utasításokban többi közt ezek is találhatók: Minden madridi hírt a' kormányra nézve nem kedvezőnek, a' polgári háborúról szólókat pedig a' praetendens részéről szerencsésekknek hirdetni; semmit nem nyilatkoztatni a' királyné ellen, de a' camarillát ugy rajzolni, mint minden veszély okát; a' szűkölködő nemzeti öröket, kik a' föllengző párthoz szítanak, gyámolítani 's a' kormány ellen izgatni; a' szegények ápolására szánt naponkénti 5 realt ezentul is lefizetni az illető kávéházakban 's a' t. 's a' t.

A M E R I K A.

Éjszakamerikai egyesült statusok. Ujyorki lapok írják: „Sligo marq. a' jamaicai kormányzó három fija most az unio éjszaki részein utazgat. — Ujyorkban egy gentleman, kihez ajánlva voltak, egy ujyorki hírlap állítása szerint következő tanácsot adott vala nekik: „Nem szükséges, hogy Önök magukat országunkban mindenütt ny-lordoknak hívassák; egyszerű polgári névvel jobban fognak boldogulni. Ha nem követelnek valami rendkívülit, mindenütt jól fognak Önökkel bánni, csak két pontra akarom Önöket figyelmesekké tenni. Ha falun, valamely kocsmába betérnek, a' kocsmáros soha se nevezék másként, mint „tábornok;“ ha valamely éltes urral beszélnek 's mulatnak, nevezék őt mindig „Birónak,“ vagy „Squirenak;“ kocsisát pedig „ezredesnek.“ Így mindenütt jól fognak a' birodalomban fogadtatni.“ Habár ez hihetőleg tréfás tuzás is, annyi mindazáltal mégis bizonyos, hogy a' republicanus Amerikában a' czimvágy szinte sokat csikládoztat, mint Európa bármellyik részében.

B E L G I U M.

A' belgák királynéja aug. 10én a' koronaherceggel Ostendébe érkezett, hol őt a' hatóságok ünnepélyesen fogadák. Gyermekeit a' királyné a' palota előtt összegyűlt számos népek két izben mutatta meg. Ugyanaz napon kezdé a' beverlösi táborban a' király a' seregszemlét 's vizsgálatot. —

P O R O S Z O R S Z Á G.

Berlin aug. 15. „E' napokban rendőrségi határozás tételt közre, melly Poroszországban valamennyi zsidó községgel közöltetett. E' rendelés tiltja, hogy zsidók más személynevet (saját) adjanak gyermeiknek, mint zsidót. — Azt hiszik, e' különös rendszabálynak némi rendőrségi oka van, minthogy különben most majd mindenütt azon vannak, hogy a' zsidók előbbi elszigetelt állapotjuk elhagyására, 's a' közös keresztényen műveltségben részvételre hódítassanak 's azért e' rendszabály okát nehéz is megfogni.

T Ö R Ö K O R S Z Á G.

Belgrádból az Allg. Ztg. aug. 12ről következő levelet közöl: „Konstantinápolyból aug. 5ről szóló 's belgrádi kereskedő házakhoz érkezett levelekből tudni meg, hogy e' fővárosban összeesküvés fődözött fel a' szultán élete ellen. Szerencsére a' hatóságok még jókor tudósítottak, úgy, hogy e' gonosz szándék, melly a' török birodalom létét kockára vala teendő, még annak idején elhárított. Számos elfogatás történt, névszerint éjjel aug. 3a és 4e közt, mind a' fölfedezés következtésében. Néhány nappal előbb mint az összeeskütek tervét megtudák, nyomai látszottak az összeesküvésnek a' tengeri katonák között, mellyek néhány kivégzésre is adtak alkalmat, melly kivégzések csak titkon hajtottak végre. A' közönségben még nem tudni e' fontos eset részleteit, de közönségesen bizonyították, hogy az összeesküvés igen széles terjedékű, 's hogy mind a' katonaság, mind a' polgáriak közt számos részesei vannak. E' levelek Konstantinápolyból kiindultak a' nyugalom 's csönd háborítva nem volt, de közös izgas mutatkozott a' nép között. Szinte belgrádi tudósítások szerint már Szerbiát környékezi a' cholera 's a' nép igen retteg tőle. —

E L E G Y H I R.

Syriában, különösen pedig Aleppo vidékén, olly tömérdek sáska volt e' nyárban, hogy az aratás reményét veszélyeztették. Ibrahim basa (az aegyptusi alkirály fia) e' miatt 72 osztályra szakasztá a' népet, 's asszonyokon, öregeken, gyermekek 's betegeken kívül, mindnyáját kirendelé sáskavadászatra. Egy illy osztály 30 nap alatt 20 teve tehernyt fogott; a' mi igen sok, 's csak ugy vala lehetséges, hogy még csak kifejlődésök első fokán voltak. Minden bolt, raktár és kávéház be volt zárva. Maga Ibrahim is pusztításukra ment a' sáskáknak 25 ezerből álló egész hadseregével, 's ön maga példája által buzdította népét a' nem kevéssé unalmas sáskavadászatra.

Galambposta vízi most a' hírt Párisból Londonba, Brüssellebe, Bayonneba 's a' t. Bayonnebul azonban olly villámgyorsan röppül a' telegraphi hír Parisba, hogy a' postagalamb, habár e' közlekedésmód egész Madridig terjedne is, későn ér Parisba a' telegraphhoz képest, kivevén ha borult, ködös vagy esős az idő, melly a' közlést gátolja, mert a' postagalamb még esőben is röppül hírvével. Ha tiszta napfényes az idő a' telegraphra nézve, akkor Thiers az első minister, jó kedvű; ha pedig esős, boros v. ködös, akkor jó kedvűek a' pénzváltók.

Gabon ár: auguszt. 29 és 30án Pesten Tiszta buza 120 — 106 2/3 — 93 1/3; Kétszeres 80 — 73 1/3. — 70 Rozs 56 2/3 — 55 1/3 — 53 1/3. Arpa 56 2/3 — 53 1/3 — 50. Zab 41 1/3 — 40 — 36 2/3. Köles 80. — Köles kása 200 — 173 1/3. Kukuricza 106 2/3. — 100 — 93 1/3.

Pénzkelet: auguszt. 27ikén: 5 pCtes 104 1/16; — 4 pCtes 99 7/8, — 3 pCtes — 75; — 182: kölesön 139 1/4.

Dunavízállás: auguszt. 27én 6 8' 3" — 28kán 6 2" 6" — 29kén 5 10' 6" 30kán 5' 7" 6" 31kén 5' 6' 6".